

Koniec ropnej éry v Škandinávií?

Zatiaľ čo Rusko avizovalo odstúpenie od dohôd s ropnými veľmocami v rámci zoskupenia OPEC v ciele zvýšiť ťažbu, Nórsko sa rozhodlo vykročiť opačnou cestou. Nórsko ako najväčší Európsky producent ropy zastavil dotácie na rozvoj ťažby z ložísk s hodnotou takmer 60 mld. eur. Odhaduje sa, že táto krajina má k dispozícii pobrežné ropné ložiská v objeme 1,3-3 mld. barelov, ktorých hodnota sa odhaduje na 53 až 58 mld. eur. Krajina sa snaží sústrediť svoju pozornosť smerom na zelenú energetiku hlavne veterné a solárne elektrárne. Krajina momentálne zastavila dotácie 134 spoločnostiam, ktoré tieto peniaze dostávali na výskum v oblasti ropy a zemného plynu. Aký vplyv

to však bude mať na ekonomiku? Vzhľadom na to, že Nórsky export bol za rok 2018 tvorený z 53,4% z ropy a zemného plynu, odpoveď znie zásadný. Stopnutie investície do ďalšieho výskumu nových ložísk predstavuje zmenu smerovania a to v znižovaní závislosti príjmov od ropy a zemného plynu. Nórsko ako jeden z mála ropu exportujúcich štátov vytvoril aj rezervný fond, kde ukladal prebytky z príjmu z predaja týchto energetických nosičov. V súčasnosti presahuje bilión dolárov. Krok obmedziť do budúcnosti tento ľahko dostupný príjem do rozpočtu z ropy a plynu predstavuje dlhodobé plánovanie dopredu pre udržanie stabilných príjmov ekonomiky aj bez ťažby ropy. (ph)

V tomto čísle:

Koniec ropnej éry v Škandinávií?

Ceny vstupov v priemysle rastú rýchlejšie ako výstupy

Inflácia v Taliansku sa prepadla pod 1%

Maloobchodné tržby v Číne rastú rýchlejšie ako HDP, spotreba domácností ťahá ekonomiku

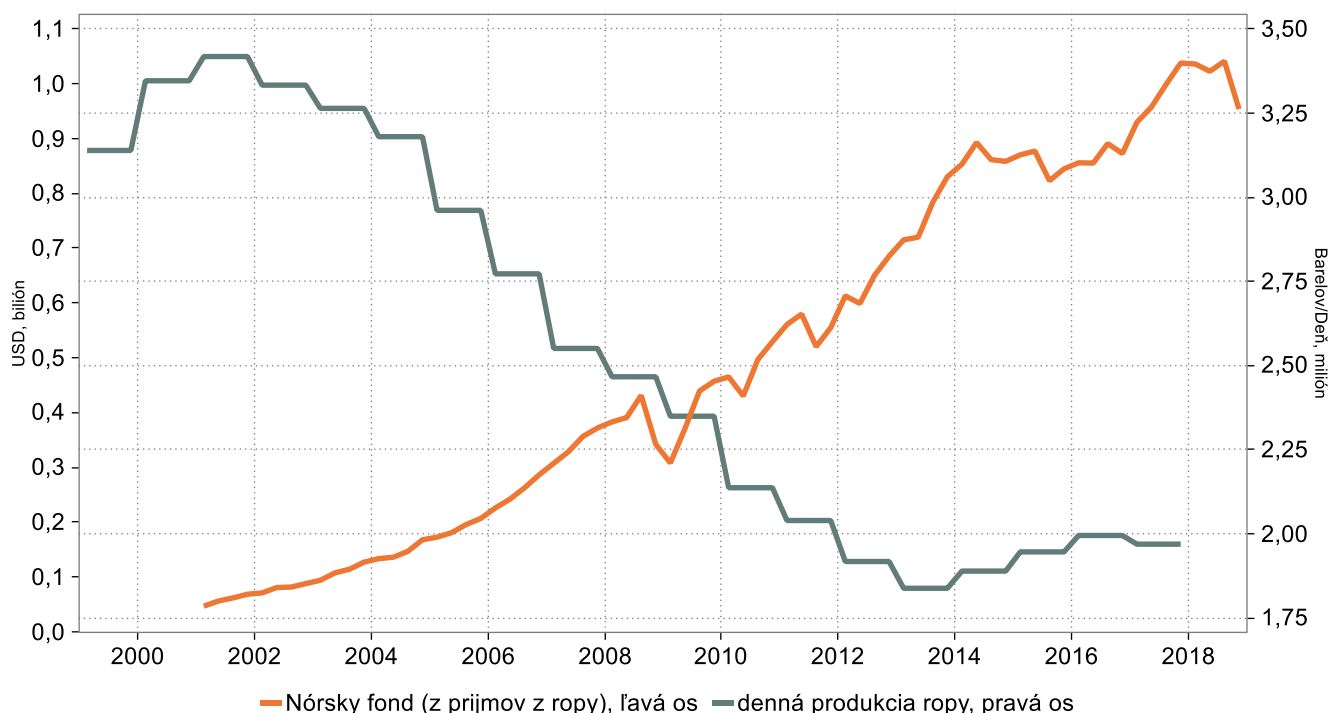
Nezamestnanosť v Turecku na 10 ročnom maxime

Inflácia na Slovensku 2,7%

Ako sa vyvíja zadlžovanie slovenských domácností?

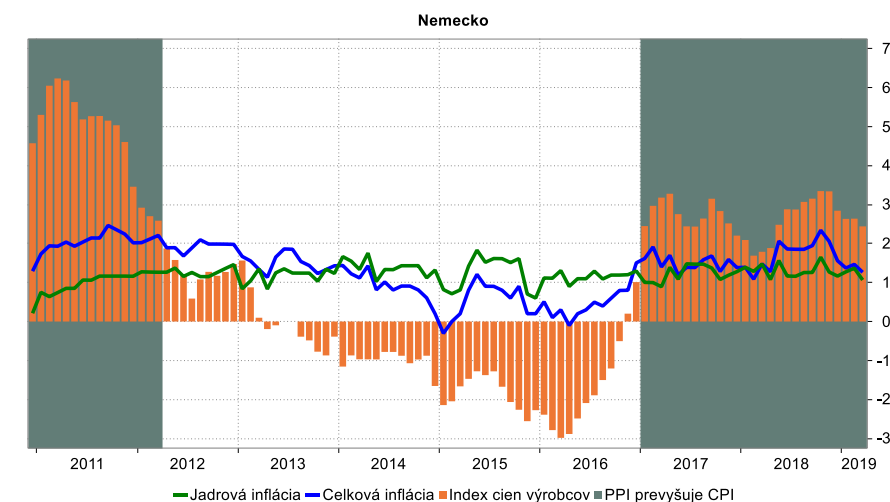
Produkcia vína po zlom roku 2017 opäť vzrástla

Nórsko a ropa

PPI v Nemecku poklesol

Nemecký index cien priemyselných výrobcov (PPI) dosiahol v marci medziročný nárast o 2,44 %. Svojimi hodnotami sa pritom stále drží nad hodnotou celkovej inflácie v krajine. Znamená to, že kým ceny tovarov a služieb vzrástli pre konečných spotrebiteľov v priemere o 1,26 % z pohľadu výrobcov rástli ceny o spomínané 2,44%. V snahe udržať si svoju rentabilitu sú výrobcovia nútení zvyšovať ceny (avšak s ohľadom na konkurenciu). To môže v konečnom dôsledku vyvolať rast ceny pre konečného spotrebiteľa, ktorý v cene kompenzuje ná-

klady výrobcu a prispieva mu k zisku. PPI však nemusí automaticky hneď zvyšovať aj CPI. Závisí to od

konkurencie a celkovej výšky marže maloobchodníkov. (jv)

Stavebná a priemyselná produkcia EÚ

Očistená priemyselná produkcia eurozóny vo februári tohto roka zaznamenala medzimesačný pokles 0,2%. V rámci Európskej únie sa situácia medzimesačne nezmenila. V medziročnom porovnaní za február evidujeme pokles priemyselnej produkcie v rámci eurozóny o 0,3% a nárast v rámci Európskej únie o 0,3%. Najväčší medziročný pokles zaznamenalo Nórsko (-5,7%) a najväčší rast Poľsko (+6,8%). Z ostatných ekonomík na-

príklad Nemecko (-2%), Taliansko (+0,9%), Španielsko (-0,4%), Grécko (+2,4%), Slovensko (+5,6%), Česko (+1,6%), Francúzsko aj Veľká Británia zaznamenali nezmenenú hodnotu oproti februáru minulého roka. Medzimesačná sezónne očistená stavebná produkcia zaznamenala v rámci eurozóny rast 3% a v rámci Európskej únie rast 2,3%. V medziročnom porovnaní za február vzrástla stavebná produkcia v rámci eurozóny o 5,2% a v rámci

Európskej únie o 4,9%. Najväčší percentuálny rast zaznamenalo Maďarsko (+48%), Slovinsko (+40,3%), Poľsko (+15,1%) a Nemecko (+11%). Slovenská republika zaznamenala rast 1,7%. Pokles stavebnej produkcie zaznamenalo Španielsko (-4,7%) a Francúzsko (-0,5%). Za nárastom stavebnej produkcie vidím nízke úrokové sadzby centrálnej banky spolu s pozitívnymi očakávaniami ekonomického rastu. (ph)

Inflácia v Taliansku pod 1%

Inflácia v Taliansku sa od začiatku tohto roka drží pod hranicou 1%. V marci vzrástli ceny tovarov a služieb v priemere o 0,98 % v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Jadrová inflácia očistená o vplyvy volatilných cien potravín a energií klesla v marci na 0,39 %.

Talianska ekonomika pritom zažíva spomalenie, ktoré sa snaží zvrátiť aj zvýšením štátnych výdavkov ktoré však spôsobujú navýšenie deficitu a celkový dlh Talianska. Útlm ekonomiky možno sledovať aj samotným spomínaním poklesom rastu cien tovarov a služieb. Relatívne

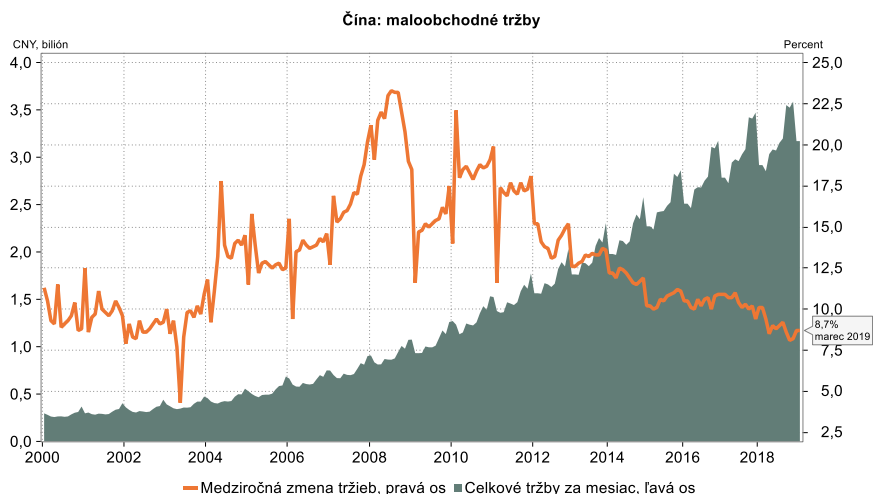
nízke znehodnotenie peňazí v Taliansku tak nevyvoláva zvyšovanie konečnej spotreby v súčasnosti a nemusí podmieňovať investovanie voľných finančných zdrojov. (jv)

Čínska spotreba ťahá ekonomiku

Tržby čínskeho maloobchodu znamenávajú posledné roky čoraz nižší medziročný percentuálny nárast. Aj na priek tomu sa medziročný rast tržieb udržiava v dobrej kondícii, ktorá v marci preukázala 8,7

percentný rast. V absolútnych číslach to znamenalo nárast o 253 mld. juanov (7,3 mld. dolárov) oproti marcovým tržbám v roku 2018. Celkové tržby maloobchodu sa tým v marci vyšplhali na hodnotu

3,17 bilióna juanov (472,66 mld. dolárov). Relatívne spomaľovanie tržieb je tak spôsobené výpočtom z čoraz vyššieho absolútneho základu. V uplynulom roku dosiahol maloobchod tržby v celkovom objeme až 34,9 bilióna juanov (5,24 bilióna dolárov). Táto situácia vypovedá o stále silnom domácom dopyte a spotrebe. Tempo rastu maloobchodných tržieb v Číne prevyšuje rast HDP, čo znamená významnejšie postavenie spotreby na HDP. Pre veľkú ekonomiku ako Čína je domáci dopyt mimoriadne dôležitý a aktuálny vývoj situácie tým pádom priaznivý (jv)

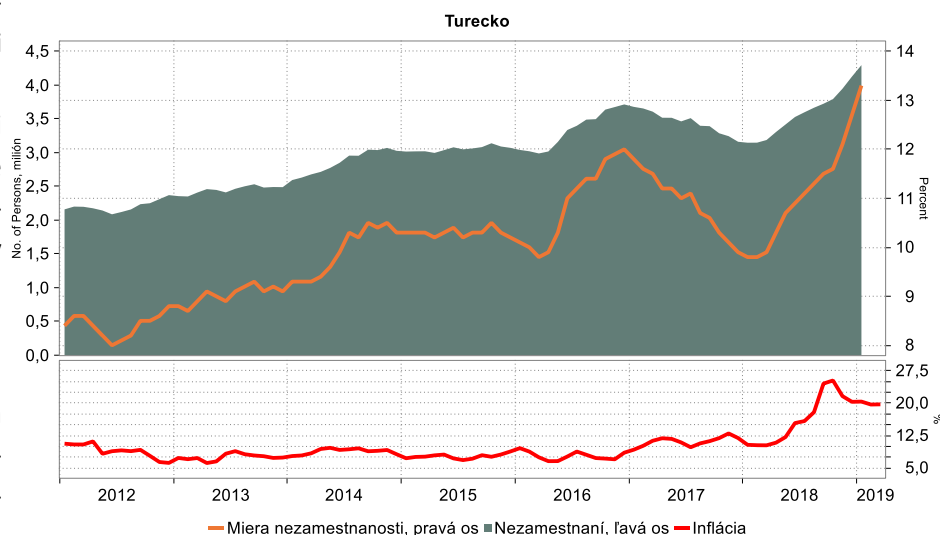
MACROBOND

Nezamestnanosť Turecka na 10 ročnom maxime

Turecko ako 17. najľudnatejšia krajina na svete s populáciou takmer 83 mil. obyvateľov už dlhé roky bojuje s vysokou mierou nezamestnanosti. Tá zaznamenala začiatkom tohto roka rast na úroveň takmer 15%, čo predstavuje zhruba 10 ročné maximum. Miera nezamestnanosti bez sezónneho očistenia v januári tohto roka dosiahla 14,7%, čo je ďalší rast oproti decembru kedy bola na úrovni 13,5%. Pre porovnanie výšku nezamestnanosti s podobnými hodnotami v rámci EÚ dosahuje napríklad Španielsko, pred ktorým je už len Grécko. Januárový údaj dosiahol najvyššiu hodnotu nezamestnanosti od marca 2009. Počet nezamestnaných vo veku od 15 rokov dosiahol úroveň 4,67 mil. obyvateľov. Táto vysoká miera nezamestnanosti je indikátorom vážneho problému

vzhľadom na jej neustály medziročný rast. Môže za to viacero faktorov. Minulý rok turecká líra klesla približne o 30% a v najhoršom období o takmer polovicu svojej hodnoty voči doláru. Menová recesia bola zapríčinená napätými vzťahmi Turecka s USA a pochybnosťami o nezávislosti centrálnej banky. Ďalším faktorom je izolačná politika

prezidenta Erdogana, ktorá brzdi jej potenciál. Táto krajina ako riešenie predstavila reformný balík, ktorého prvým krokom je podpora bánk. Tie potrebujú zvýšiť kapitál a zbaviť sa pohľadávok, ktoré im zostali po minuloročnej menovej kríze. Ďalšími krokmi reformy je podpora exportu a úprava daňového zaťaženia. (ph)

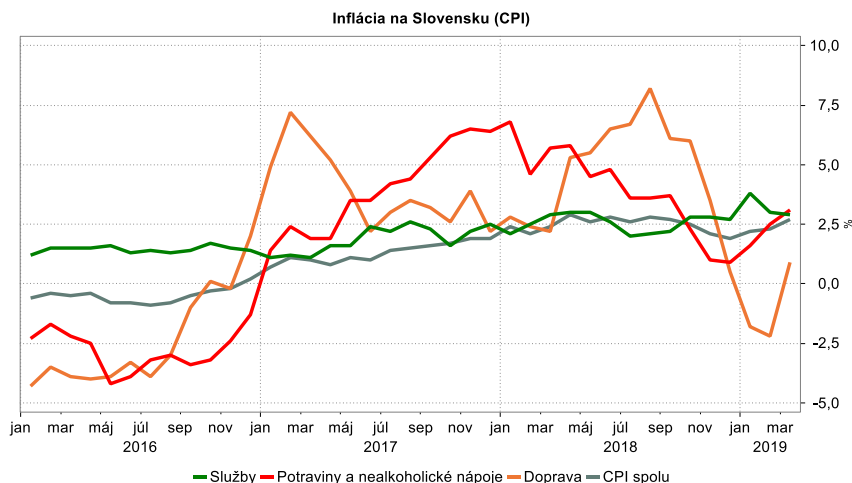
MACROBOND

Marcový rast spotrebiteľských cien na Slovensku

V marci tohto roka zaznamenala spotrebiteľská inflácia silný rast. Medzimesačne sa ceny zvýšili v priemere o 0,6% a medziročne o 2,7%. Tento rast pocítili najmä kategórie ako potraviny, pohonné látky a tabakové výrobky. K rastu cien v marci najvýraznejšie prispeli ceny v doprave, ktoré boli zodpovedné za vyše tretinu medzimesačného zvýšenia cien. Môžu za to rastúce ceny ropy na svetových trhoch. Tie sa postupne pretavili do cien benzínov a nafty na slovenských benzínových pumpách. Ceny pohonných látok v marci vzrástli o 2,5% a medziročne na úrovni 2%. Ceny potravín prispeli

k marcovému rastu inflácie o niečo miernejšie, pri medzimesačnom priemernom raste vo výške 1%, čo sa premietlo do zrýchlenia medziročného rastu cien potravín z 2,5% na 3,1%. Vývoj cien v oblasti služieb

zaznamenal mierny medzimesačný pokles, čo odzrkadľuje lepšiu situáciu na trhu práce z hľadiska vyššieho disponibilného príjmu domácností. (ph)

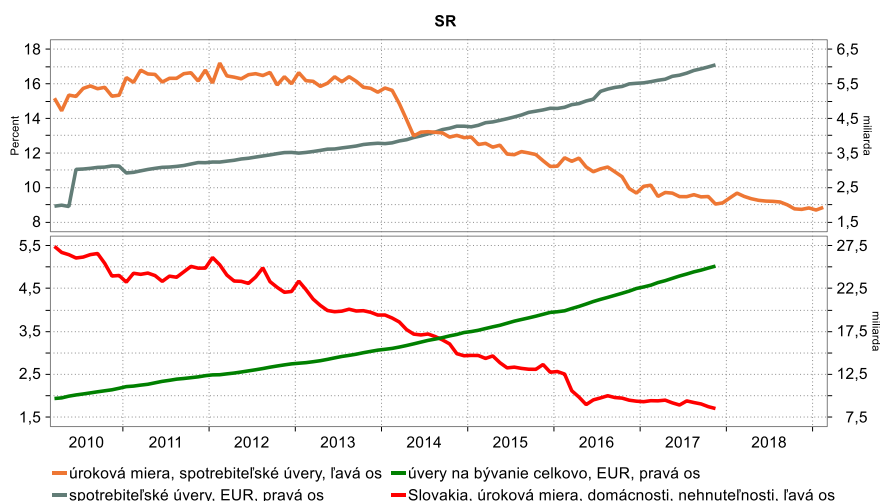
MACROBOND

Zadlžujeme sa stále viac

Slovenské domácnosti pokračujú v trende zadlžovania sa. V porovnaní uplynulého roka s rokom 2017 vzrástol priemerný dlh slovenských dlžníkov o 60 eur na sumu 860 eur v rámci spotrebiteľských úverov. V miere zadlženosti prevládali muži, ktorí predstavovali 56% dlžníkov. Muži si taktiež požičiavali vyššie sumy, v priemere 950 eur a viac. Ženy v pomere 46% dosiahli priemerné zadlženie vo

výške 760 eur. Najviac dlžníkov pochádza z Banskobystrického kraja v zastúpení 21% a priemerným zadlžením vo výške 730 eur, čo predstavuje najnižšiu sumu zadlženia spomedzi všetkých krajov. Druhý najzadlženejší je Nitriansky kraj z ktorého pochádza 18% dlžníkov s priemerným zadlžením vo výške 830 eur. Z Bratislavského kraja pochádza 8% dlžníkov, ktorí dlžia najvyššiu sumu v priemere 1130 eur.

Táto suma však môže reprezentovať zvýšené životné náklady oproti iným krajom Slovenska. Najviac sa zadlžujeme vo veku 35 až 44 rokov, do tejto vekovej skupiny patrí 28% všetkých dlžníkov s priemerným dlhom 910 eur. Druhou najzadlženejšou vekovou kategóriou je populácia vo veku od 45 do 54 rokov, ktorá predstavuje 24% dlžníkov s priemerným dlhom 950 eur. Do vekovej hranice 25 až 34 rokov spadá 20% dlžníkov s priemerným dlhom 780 eur. Ľudia vo veku 18-24 sú zadlžení najmenej, predstavujú 2% dlžníkov a ich dlh dosahuje v priemere 490 eur. Čo je však logické vzhľadom na nízky vek. Samotná zadlženosť aj keď rastúca nemusí byť vôbec problém ak je k tomu porovnateľný mesačný príjem. (ph)

MACROBOND

Produkcia vína po zlom roku 2017 opäť vzrástla

Rok 2017 bol pre Európskych vinárov veľmi zlý, zužovalo ich najmä sucho a početné búrky v dôsledku čoho produkcia dosiahla 60-ročné minimum. V uplynulom roku sa však situácia zlepšila a produkcia vína vzrástla o 17% na 292,3 mil. hektolitrov. Jeden hektoliter predstavuje približne 133 sedemdecových fliaš. Tento rast zaznamenali

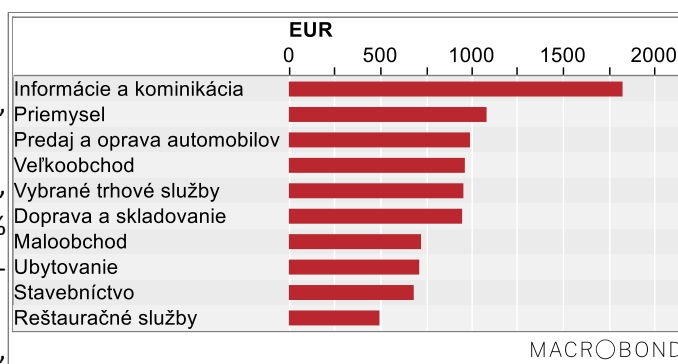
hlavné produkčné krajiny ako Taliansko, Francúzsko a Španielsko, kde produkcia vzrástla medziročne v priemere o 13%. Rast zaznamenali aj juhoamerické krajiny, kde vzrástla produkcia v Argentíne o 22,8% a v Čile o 36%. V kontraste s zvyšujúcou produkciou sa však znižuje spotreba, čo nezasiahlo len víno ale alkoholové nápoje celkovo.

V rámci vína zaznamenali najväčší pokles spotreby medziročne krajiny ako Čína vo výške 6,6% a Británia vo výške 3,1%. V rámci exportu bola najúspešnejšia krajina neprekvapivo Francúzsko, ktorej export vína dosiahol hodnotu 9,3 mld. eur, čo predstavuje 2,3% medziročný rast. (ph)

Zamestnanosť a priemerná mzda na Slovensku

Pri medziročnom porovnaní februára 2019 sme zaznamenali nárast zamestnanosti najmä v oblasti ubytovania o 8,4%, v stavebníctve o 7,9%, vybraných trhových službách o 7%, činnostiach reštaurácií a pohostinstiev o 6,4%, informačných a komunikačných činnostiach o 5,2%, predaji a oprave motorových vozidiel o 4,3%, doprave a skladovaní o 4,1% a v priemysle o 0,9%. Zamestnanosť naopak klesla napríklad v maloobchode o 2% a veľkoobchode o 1,1%. Medziročne nominálne mzdy rástli najmä v doprave a skladovaní o 10% na úroveň 949 eur, činnostiach reštau-

rácií a pohostinstiev o 8,3% (496 eur), stavebníctve o 8,2% (684 eur), priemysle o 7,8% (1083 eur), maloobchode o 6,3% (724 eur), vybraných trhových službách o 6,3% (956 eur), predaji a oprave motorových vozidiel o 5,1% (992 eur), veľkoobchode o 4,9% (964 eur), informačných a komunikačných činnostiach o 3,9% (1828 eur) a ubytovaní o 3,3% (714 eur). Za medziročným

nárastom zamestnanosti a priemernej mzdy môžeme vidieť pozitívny vývoj z hľadiska ekonomického rastu, ako aj nové pracovné príležitosti na trhu práce v dôsledku príchodu zahraničných investorov. (ph)

Nelegálne zamestnávanie na Slovensku rastie

V uplynulom roku úrad práce, sociálnych vecí a rodiny spolu s inšpektorátom práce vykonali 28 223 kontrol zameraných na prevenciu dodržiavania zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania. Dokopy 923 zamestnávateľov nelegálne zamestnávalo 2751 fyzických osôb. Z týchto zamestnávateľov boli 903 z nich udelené pokuty vo výške 4,7 mil. eur (v priemere 5200 eur na spoločnosť, resp. 1708 eur za 1 nelegálne zamestnanú osobu). Tieto údaje reprezentu-

jú nárast medziročne o 8,75%. Najväčší podiel nelegálne zamestnávateľov mali cudzinci, ktorí tvorili takmer tretinu čo predstavuje 1194 ľudí. Najväčšie zastúpenie mali najmä Srbi vo výške 861 a Ukrajinci vo výške 198. Tí boli nelegálne zamestnávaní najmä v oblastiach ako stavebníctvo, priemyselná výroba, veľkoobchode a maloobchode. Nelegálne zamestnávanie im bolo poskytované najmä malými firmami s počtom zamestnancov 1 až 10, ktorí podnikali formou spoločnosti

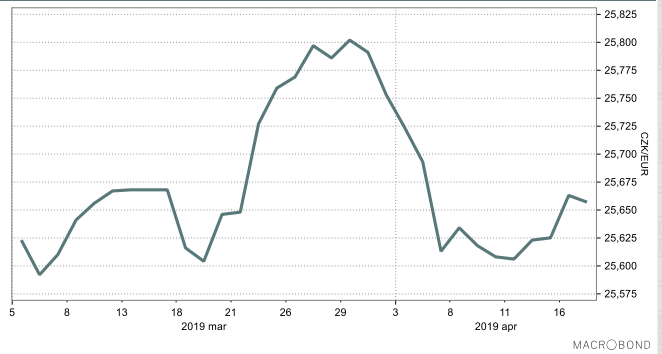
s ručením obmedzeným a fyzickými osobami, ktoré sú podnikateľmi. Hlavným dôvodom rastu počtu nelegálne zamestnávateľov je nedostatok pracovnej sily na trhu a taktiež zdĺhavé povoľovania pri zamestnávaní cudzincov. Spoločnosti tak radšej zamestnávajú na čierno čím si dopĺňajú potrebný ľudský kapitál a náklad v podobe pokuty môže tak byť pre spoločnosť menšia strata ako ušlé tržby. (ph)

AKTUÁLNÝ VÝVOJ NA TRHOCH

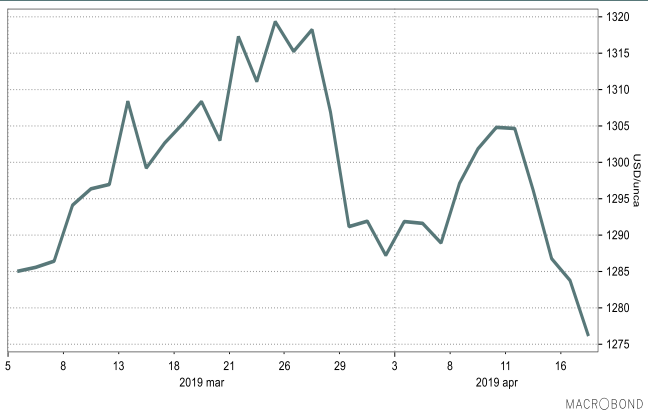
EUR/USD

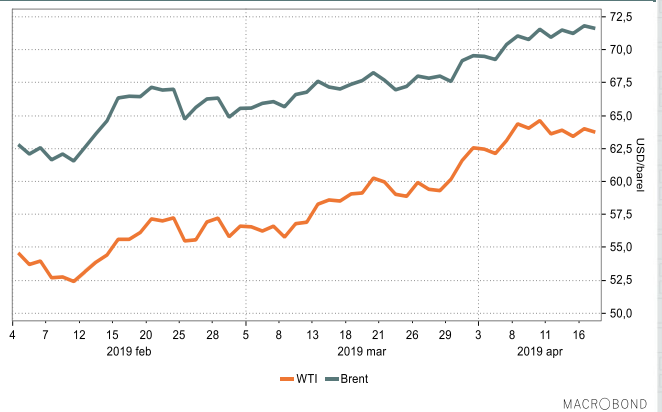
EUR/CZK

ZLATO

ROPA

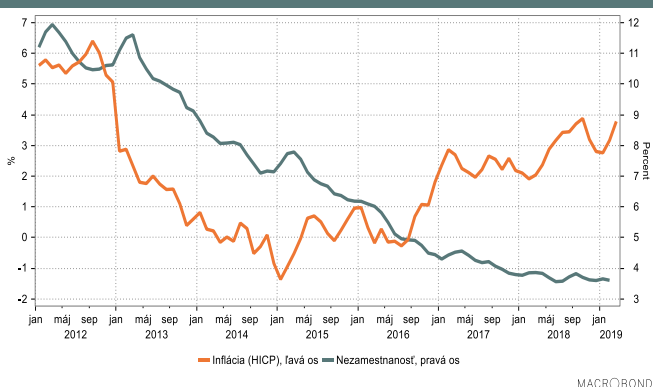
SLOVENSKO

ČESKÁ REPUBLIKA

MAĎARSKO

POLSKO

SPRÁVY Z FINANČNÝCH TRHOV

- Púchovský mäsokombinát Baron mieri do konkurzu. V roku 2016 po Mecomе druhý najväčší mäsokombinát s tržbami 76,9 mil. eur, v roku 2017 pri prepade tržieb na polovci dosiahol stratu 19,6 mil. eur, z ktorej sa mu už nepodarilo spamätať. V minulom roku spoločnosť škrtala dlhy, no ozdravnému plánu banky neverili a bez investora nebude podnik schopný pokračovať.
- Slovenský štát v dvoch aukciách štátnych dlhopisov akceptoval ponuky investorov v hodnote 219 mi. eur splatných 21. januára 2031. Minimálny akceptovaný výnos do splatnosti predstavoval 0,8460 % p.a., priemerný bol na úrovni 0,8465 % p.a. a maximálny na 0,8500 % p.a.
- Venezuela predala zlato v hodnote približne 400 mil. USD. Hodnota celkových rezerv venezuelskej centrálnej banky sa znížila o spomínaných 400 mil. USD na 8,6 mld. USD., z ktorých približne 5,1 mld. USD predstavujú zásoby zlata.

Tento dokument je publikovaný pre spoločnosti skupiny BENCONT , a môže byť reprodukováný a ďalej šírený len s jej písomným súhlasom. Informácie v tomto dokumente boli získané z externých zdrojov, ktoré boli spoločnosťou považované za spoľahlivé.

Matúš Jančura

Hlavný analytik, Bencont INVESTMENTS
jancura@bencont.sk

Jozef Prozbík

Analytik, Bencont INVESTMENTS
prozbik@bencont.sk

Analytici:

Nebesník Martin
Bruchánik Rudolf
Huňor Pavol
Vražda Ján

Vajnorská 100/A
831 04 Bratislava
www.bencont.sk

BENCONT INVESTMENTS

BENCONT GROUP

BENCONT DEVELOPMENT